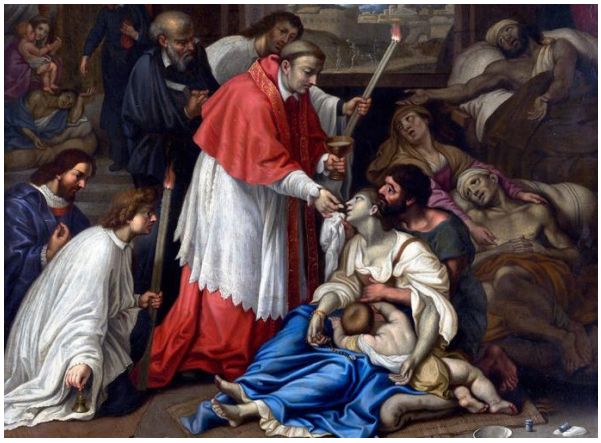
บทเทศน์และข้อคิด วันพุธที่ 4 พฤศจิกายน 2026 *(ฉบับยาว)*

ระลึกถึงนักบุญชาร์ลส์ โบโรเมโอ พระสังฆราช ศต 16

หัวข้อ: **“พระศาสนจักรไม่ได้ต้องการเพียงพระสังฆราชที่ยิ่งใหญ่ แต่ต้องการคนเลี้ยงแกะที่ยอมเหน็ดเหนื่อยเพื่อฝูงแกะ”**

นักบุญชาร์ลส์ โบโรเมโอ (St. Charles Borromeo, ค.ศ. 1538–1584) เป็นบุคคลที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะท่านเป็นทั้งพระคาร์ดินัล เป็นพระสังฆราชผู้ทรงอำนาจในยุคของตน และเป็นนักปฏิรูปพระศาสนจักรคนสำคัญหลังสภาสังคายนาแห่งเตรนต์ แต่สิ่งที่ทำให้ท่านเป็นนักบุญ ไม่ใช่ตำแหน่งสูงส่งหรือความสามารถในการบริหาร หากเป็นการที่ท่านยอมลงไปอยู่ท่ามกลางความทุกข์ยากของประชาชน
เรื่องราวของท่านจึงเหมาะอย่างยิ่งกับพระศาสนจักรในวันนี้ ซึ่งกำลังถูกท้าทายด้วยคำถามว่า เราจะเป็นพระศาสนจักรที่มีเพียงโครงสร้างและกิจกรรม หรือเป็นพระศาสนจักรที่มีหัวใจของพระเยซูคริสตเจ้าอย่างแท้จริง?

1. เข้าใจบทอ่านพระคัมภีร์ทั้งสองบท

สำหรับบทอ่านประจำวันคือ ฟิลิปปี 2:12-18 และ ลูกา 14:25-33

บทอ่านที่หนึ่ง: ฟิลิปปี 2:12-18 — จงส่องแสงเหมือนดวงดาวในโลก นักบุญเปาโลได้กล่าวว่า พระเจ้าทรงทำงานอยู่ในตัวเรา ทั้งประทานความปรารถนาและพละกำลังให้เราปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระองค์ และท่านยังเตือนว่า “**จงทำทุกสิ่งโดยไม่บ่นและไม่โต้เถียงกัน**” นี่เป็นข้อความที่มีความหมายอย่างลึกซึ้งสำหรับพระศาสนจักร เพราะ **การปฏิรูปพระศาสนจักรไม่ได้เริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบเท่านั้น แต่เริ่มจากการเปลี่ยนแปลงหัวใจของคนในพระศาสนจักร**
พวกเราอาจมีอาคารวัด/สักการสถาน/สถาบันที่สวยงาม มีพิธีกรรมที่สง่างาม มีระบบบริหารที่ทันสมัย มีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า แต่ถ้าคนในชุมชนยังเอาแต่บ่น นินทา แบ่งพรรคแบ่งพวก และแข่งขันกันเพื่อให้ตนเองได้รับการยอมรับ เราจะส่องแสงเป็นดวงดาวในโลกได้อย่างไร? นักบุญชาร์ลส์ไม่ได้เพียงสอนให้คนอื่นเปลี่ยนแปลง แต่ท่านเริ่มต้นจากการปฏิรูปชีวิตของตนเองก่อน
พระวรสาร: ลูกา 14:25-33 — การเป็นศิษย์มีราคาที่ต้องจ่าย พระเยซูเจ้าทรงกล่าวกับประชาชนว่า ผู้ที่ต้องการติดตามพระองค์ต้องพร้อมแบกกางเขน และต้องคำนวณราคาของการสร้างหอคอยเสียก่อน เช่นเดียวกับกษัตริย์ที่ต้องพิจารณากำลังของตนก่อนออกรบ ประเด็นสำคัญไม่ได้อยู่ที่พระเยซูเจ้าทรงต้องการให้เราละทิ้งครอบครัวหรือเกลียดชังคนที่เรารัก แต่ทรงใช้ภาษาที่หนักแน่นเพื่อย้ำว่า ไม่มีสิ่งใดควรอยู่เหนือความรักและ

ความซื่อสัตย์ต่อพระเจ้า คำว่า “แบกกางเขน” ไม่ใช่การแสวงหาความทุกข์ **แต่เป็นการยอมรับความรับผิดชอบและความเสียสละที่เกิดจากการติดตามพระเยซูเจ้า** นักบุญชาร์ลส์เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนมาก ท่านไม่ได้เลือกเส้นทางที่สะดวกสบาย ทั้งที่มีฐานะ มีอำนาจ และมีโอกาสใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย แต่ท่านเลือกเส้นทางที่ต้องจ่ายราคาเพื่อพระศาสนจักรและประชาชน

2. ประวัติที่น่าทึ่งของนักบุญชาร์ลส์ โบโรเมโอ

จากหลานชายพระสันตะปาปาสู่พระสังฆราชผู้รับใช้คนยากจน

นักบุญชาร์ลส์เกิดวันที่ 2 ตุลาคม ค.ศ. 1538 ที่เมืองอาโรนา ทางตอนเหนือของอิตาลี ในตระกูลโบโรเมโอ ซึ่งเป็นตระกูลขุนนางที่ร่ำรวยและมีอิทธิพล ที่น่าสนใจคือ ท่านเป็นหลานชายของพระสันตะปาปาปีโอที่ 4 (Pope Pius IV) ซึ่งได้รับเลือกเป็นพระสันตะปาปาในปี 1559

ในปี 1560 ขณะที่มีอายุเพียง 22 ปี ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นพระคาร์ดินัล ทั้งที่ยังเป็นชายหนุ่มมาก และได้รับมอบหมายให้ทำงานสำคัญในสำนักพระสันตะปาปาที่กรุงโรม ท่านมีอำนาจ มีทรัพย์สิน มีตำแหน่งสูง และอยู่ใกล้ศูนย์กลางอำนาจของพระศาสนจักร แต่มีเหตุการณ์หนึ่งที่เปลี่ยนชีวิตของท่านอย่างลึกซึ้ง ในปี 1562 เฟเดริโก พี่ชายของท่านเสียชีวิตอย่างกะทันหัน ทั้งที่ยังอยู่ในวัยหนุ่ม ชาร์ลส์เสียใจอย่างมาก เหตุการณ์นี้ทำให้ท่านหันกลับมาพิจารณาความหมายของชีวิตและความตายอย่างจริงจัง ท่านเริ่มดำเนินชีวิตอย่างเคร่งครัด อธิษฐานภาวนา ถือพรต และตระหนักว่าตำแหน่งหน้าที่ในพระศาสนจักรไม่ใช่เครื่องประดับเกียรติยศ แต่เป็นความรับผิดชอบต่อวิญญาณของประชากรพระเจ้า

ในปี 1565 ท่านเดินทางไปประจำอัครสังฆมณฑลมิลานด้วยตนเอง ซึ่งก่อนหน้านั้นมีช่วงเวลายาวนานที่พระอัครสังฆราชไม่ได้พำนักและปกครองอย่างใกล้ชิด

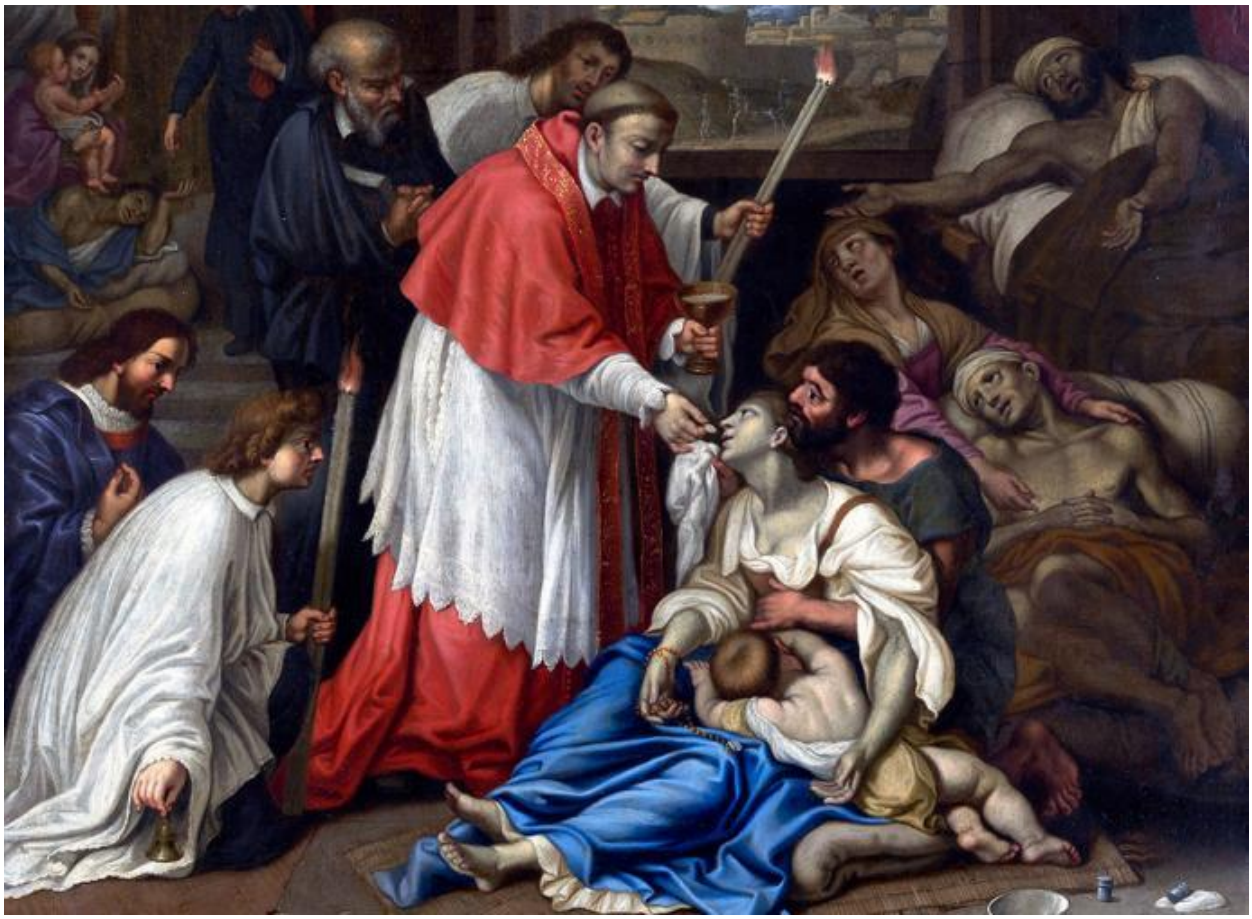
นี่คือจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่

เรื่องที่ 1: ท่านปฏิรูปพระศาสนจักร แต่เริ่มต้นด้วยการปฏิรูปตัวเอง

นักบุญชาร์ลส์เป็นบุคคลสำคัญในการนำแนวทางของสภาสังคายนาแห่งเตรนต์ (Council of Trent) มาปฏิบัติจริง ท่านจัดระเบียบการอภิบาลพระสงฆ์ เรียกประชุมสมัชชาสังฆมณฑล ตรวจเยี่ยมวัดต่าง ๆ ส่งเสริมการอบรมพระสงฆ์ และจัดตั้งบ้านเณรหลายแห่ง มีการเปิดบ้านเณรและสถาบันอบรมหลายแห่ง เพื่อให้ผู้ที่จะเป็นพระสงฆ์ได้รับการเตรียมตัวอย่างจริงจัง ไม่ใช่เพียงได้รับตำแหน่งแล้วออกไปปฏิบัติหน้าที่ ท่านยังส่งเสริมการสอนคำสอนแก่ฆราวาสอย่างเป็นระบบด้วย **สิ่งที่น่าสนใจมากคือท่านให้ความสำคัญกับการจัดทำคำสอนและการศึกษาคำสอนสำหรับประชาชน จนมีส่วนสำคัญต่อประวัติศาสตร์การสอนคำสอนของพระศาสนจักรในเวลาต่อมา**

ข้อคิดสำหรับวันนี้คือ **พระศาสนจักรจะมีอนาคตไม่ได้ หากไม่มีการอบรมคนรุ่นใหม่อย่างจริงจัง** เราไม่ควรสนใจเพียงว่าปีนี้มีคนมาวัดกี่คน แต่ต้องถามด้วยว่า คนที่มาวัดกำลังเติบโตเป็นศิษย์พระเยซูเจ้ามากขึ้นหรือไม่

เรื่องที่ 2: เมื่อกาฬโรคระบาด พระอัครสังฆราชไม่หนีไปไหน

ในปี 1576-1577 โรคระบาดครั้งใหญ่เกิดขึ้นในเมืองมิลาน ผู้คนเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ความหวาดกลัวปกคลุมเมือง ผู้มีฐานะและผู้มีอำนาจจำนวนหนึ่งพยายามหนีออกจากพื้นที่เพื่อรักษาชีวิตตนเอง แต่ชาร์ลส์กลับเลือกอยู่กับประชาชน ท่านใช้ทรัพย์สินของตนช่วยเหลือผู้ยากจน จัดหาอาหารและความช่วยเหลือแก่ผู้เจ็บป่วย เยี่ยมผู้ติดเชื้อ และจัดให้มีการภาวนาเพื่อประชาชน มีภาพจำทางประวัติศาสตร์ที่น่าประทับใจมาก คือภาพพระอัครสังฆราชสวมชุดนักบวชอย่างเรียบง่าย เดินนำขบวนภาวนา บางครั้งเดินเท้าเปล่า แบกไม้กางเขน และอยู่ท่ามกลางประชาชนที่กำลังทุกข์ทรมาน ท่านไม่ได้มองโรคระบาดเป็นเพียงปัญหาด้านสาธารณสุข แต่เห็นว่าประชาชนกำลังต้องการทั้งการดูแลร่างกายและการประคับประคองจิตใจ

เรื่องนี้ทำให้เรานึกถึงช่วงโควิด-19 ได้ทันที ในเวลาที่ผู้คนหวาดกลัว พระศาสนจักรต้องไม่หายไปจากชีวิตของพวกเขา แม้จะไม่สามารถเข้าไปใกล้ชิดทางกายภาพได้เหมือนเดิม แต่เรายังสามารถโทรศัพท์ ให้กำลังใจ จัดหาอาหาร ช่วยเหลือผู้เดือดร้อน และเป็นที่พึ่งทางจิตใจได้

ข้อคิดสำคัญคือ **พระสังฆราชที่ดีไม่ได้เป็นเพียงผู้ที่ยืนอยู่หน้าแท่นบูชา แต่เป็นผู้ที่ยืนอยู่ข้างเตียงของคนเจ็บป่วยด้วย**

เรื่องที่ 3: ท่านเคยถูกลอบสังหารขณะสวดภาวนา!

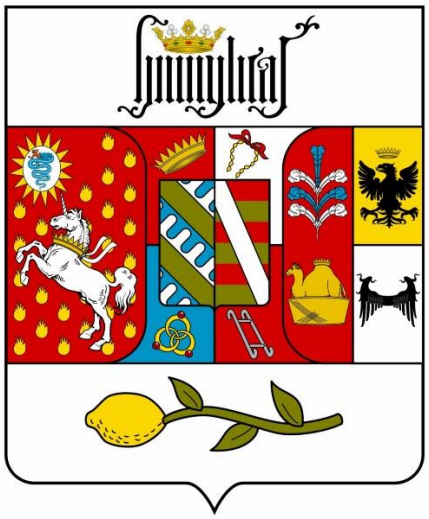

ในวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 1569 ขณะที่นักบุญชาร์ลส์กำลังสวดภาวนาในอาสนวิหาร มีผู้พยายามลอบยิงท่านด้วยปืนคาบศิลา (arquebus) จากด้านหลัง กระสุนทำให้ท่านได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย แต่ไม่ถึงแก่ชีวิต เหตุการณ์นี้เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งจากการปฏิรูปคณะนักบวช Humiliati ซึ่งมีสมาชิกบางคนต่อต้านการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง

ธรรมประเพณีเล่าขานในเวลาต่อมาว่า กระสุนไม่อาจทำอันตรายท่านได้อย่างที่ผู้ลอบสังหารตั้งใจ และเหตุการณ์นี้ถูกมองว่าเป็นพระหรรษทานพิเศษจากพระเจ้า อย่างไรก็ตาม **สิ่งที่น่าประทับใจไม่ใช่เพียงเรื่องการรอดชีวิต แต่คือการที่ท่านไม่ยอมให้ความกลัวทำให้หยุดภารกิจการปฏิรูป**

ข้อคิดที่น่าสนใจ บางครั้งคนที่ทำงานเพื่อพระศาสนจักรอาจไม่ได้รับเสียงปรบมือเสมอไป บางครั้งการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้องกลับทำให้เกิดแรงต่อต้าน เพราะไปกระทบความเคยชิน ผลประโยชน์ หรืออำนาจของใครบางคน แต่การปฏิรูปที่แท้จริงต้องทำด้วยความกล้าหาญ และต้องไม่สูญเสียความรักต่อผู้ที่ยังไม่เข้าใจเรา

3. เกร็ดความรู้ที่หลายคนอาจไม่เคยทราบ

1. คำว่า Humilitas คือหัวใจของชีวิตท่าน

คำขวัญประจำตระกูลโบโรเมโอคือ Humilitas แปลว่า ความถ่อมตน มีภาพมงกุฎอยู่เหนือคำนี้ เป็นสัญลักษณ์ที่น่าสนใจมาก เพราะความถ่อมตนเป็นคุณธรรมที่อยู่เหนือมงกุฎและอำนาจทั้งปวง

2. ท่านเป็นผู้สร้างวัฒนธรรมการอบรมพระสงฆ์

การส่งเสริมบ้านเณรและการอบรมพระสงฆ์อย่างเป็นระบบของท่าน กลายเป็นแบบอย่างสำคัญของการปฏิรูปพระศาสนจักรหลังสภาเตรนต์ จนชื่อของท่านได้รับการนำไปตั้งเป็นชื่อสถาบันอบรมพระสงฆ์หลายแห่งทั่วโลก

3. ท่านเสียชีวิตเมื่ออายุเพียง 46 ปี

ท่านถึงแก่มรณภาพวันที่ 3 พฤศจิกายน ค.ศ. 1584 หลังจากทำงานอภิบาลอย่างหนักจนสุขภาพทรุดโทรม แต่พระศาสนจักรกำหนดวันระลึกถึงท่านเป็นวันที่ 4 พฤศจิกายน และสมเด็จพระสันตะปาปาปอลที่ 5 ทรงประกาศแต่งตั้งท่านเป็นนักบุญในปี 1610

วิษณุ ธัญญอนันต์ เจ้าอาวาสวัดเซนต์จอห์น ลาดพร้าว กรุงเทพฯ